

HUMANITIES INSTITUTE

Çağrı İnceoğlu, Ph.D.

GURBET KUŞLARI 1964

Halit Refiğ

Genel Bakış

Senaryosu romancı Orhan Kemal ve Halit Refiğ tarafından birlikte kaleme alınan Gurbet Kuşları, Orhan Kemal'in aynı adlı romanından uyarlanmıştır. Film, Yeşilçam'da dönemin yaygın temalarından olan göç konusuna değinmektedir. Geçim sıkıntısından dolayı Kahramanmaraş'tan İstanbul'a göç eden altı kişilik bir ailenin büyük şehirde karşılaştığı zorluklar ve ailenin çözülüş sürecini anlatması ile dönemin aynı temalı diğer filmleri ile benzer bir özellik gösterir.

Filmde Refiğ, üslup açısından sinematografi ve mizansenin dinamik kullanımına dayalı bir tasarım yaratmıştır. Ayrıca analitik kurgunun da iyi bir örneği sergilenmektedir. Olay örgüsü içinde ailenin İstanbul'da yaşadıkları farklı sekanslarda değişimli olarak anlatıcı konumundaki kardeşlerin bakış açılarından verilir.

Halit Refiğ bu filmle 1964 yılında Antalya Film Festival'inde en iyi yönetmen ödülünü almıştır. Film, sonraki yılların yıldız oyuncusu haline gelecek olan Cüneyt Arkın'ın da ilk filmi olarak bilinmektedir.

Kişiler

Tahir Baba. Hatice'nin eşi. Araba tamircisi.

Hatice Anne. Tahir'in eşi. Ev hanımı.

Selim Ailenin büyük oğlu. Babasının tamirhanesinde çalışır.

Murat Ailenin ortanca oğlu, şoförlük yapar.

Kemal Ailenin küçük oğlu. Tıp fakültesine öğrenci olarak girer.

Fatma Ailenin tek kızı. Ev işlerinde annesine yardım eder.

Ayla Kemal'in okul arkadaşı ve kız arkadaşı. Kentli, orta-üst sınıf bir ailenin kızıdır.

Haybeci İstanbul'a benzer nedenlerle aile ile aynı trenle gelen beş parasız, fakir bir adam.

Öykü

Film, memlekette işleri bozulup geçim sıkıntısı çekmeye başlayınca sahip olduklarını satarak daha iyi bir hayat hayaliyle İstanbul'a göç eden bir ailenin öyküsünü anlatır. Anne, baba ve yetişkinliğe ulaşmış dört gençten oluşan aile, İstanbul'un eski ve fakir bir semtindeki kiralık bir eve yerleşirler. Kısa sürede, daha önceden devir almak için anlaşıp para ödedikleri tamirhanenin başkasına ait olduğunu ve dolandırıldıklarını öğrenirler. Aile, ellerinde kalan parayla daha küçük bir atölye açarak baba ve iki büyük oğlu burada çalışmaya başlarlar. Küçük oğulları Kemal tıp fakültesinde okumaya başlamıştır. Ortanca kardeş Murat aile işinden ayrılarak taksicilik yapmaya başlar; bu arada pavyonda çalışan Seval'e âşık olur. Selim, evli olan Despina ile bir ilişki yaşar. Abilerinin baskısından bunalan Fatma, komşusu Mualla ile arkadaşlığını ilerleterek yeni ve farklı bir arkadaş çevresine girerek Orhan'a âşık olur. Babaları Tahir'in işleri iyi gitmemektedir. Son çare olarak, dükkânı kapatıp eski bir araç olarak taksiciliğe başlar. Kemal, fakülteden arkadaşı Ayla'ya âşık olur ve onunla nişanlanır. Selim ve Murat'ın aşk ilişkileri yolunda gitmez ve sevdikleri kadınlar tarafından red edilirler. Fatma Orhan'la evlenmek için evden kaçır. Orhan ise Fatma'yı yüzüstü bırakır. Gidecek bir yeri olmayan Fatma eve dönemez. Murat ve Selim cezalandırmak amacıyla Fatma'nın peşine düşerler. Ağabeylerinin köşeye sıkıştırdığı Fatma kaçmayı başaramayınca paniğe kapılarak çatıdan atlayarak intihar eder. Fatma'nın ölümü üzerine ekonomik zorlukların da etkisiyle aile önemli bir karar alır. Kemal, İstanbul'da eğitimine devam ederken diğerleri memleketlerine geri dönecektir.

Sahneler

İstanbul'a geliş Altı kişilik bir aile Haydarpaşa Garı'nda Anadolu'dan gelen bir trenden inerler. Heyecanla etraflarını seyrederek. Hayallerinden bahsederler.

Bir tanışma Aile vapura kaçak binmeye çalışan fakir bir adam ile tanışır. O da kendileri gibi aynı trenle kaçak olarak Anadolu'dan gelmiştir. Ona Haybeci adını takarlar. Aile ve Haybeci, İstanbul'a büyük bir umutla bakarlar.

Büyük umutlar İstanbul'un eski ve fakir mahallerinden birinde tuttıkları eski eve yerleşirler. Aile akşam yemeklerini yerlerken sevinçle yeni kuracakları işten, hayallerinden, umutlarından bahsederler. Küçük oğulları Kemal'in başarısızlık ihtimalini dile getirmesine kızarlar.

İstanbul'da ilk gün Sabah olduğunda Tahir baba ve oğulları birlikte devir almak için önceden kapora ödemiş oldukları tamirhaneye gelirler. Murat, dükkânın büyüklüğü karşısında şaşırır. Tamirhanenin yöneticisi, işletmenin aslında başka birine ait olduğunu ve kendilerinin böyle bir anlaşmaları olmadığını söylediğinde dolandırılmış olduklarını anlarlar.

Ekmeğin teknesi Baba ve oğulları ellerinde kalan parayla küçük bir tamirhane açarlar. Selim karşı dükkânın sahibinin karısından hoşlanır. Kemal üniversiteye girer. Ortanca oğul Murat, taksi şoförlüğüne başlar. Murat, İstanbul'a geldiklerinde vapurda tanışmış oldukları Haybeci ile karşılaşır. Haybeci, hamallık yapmaktadır. Murat, onun bu durumuyla alay eder. Haybeci ise iyimserliğini ve umudunu kaybetmemiş, halinden memnundur.

Alışveriş Fatma, karşı komşusu Mualla ile tanışır. Bakkaldan birlikte dönerken sohbet ederler.

Akşam yemeğinde Akşam yemeğinden önce Murat, Fatma'nın evde olmamasına ve çarşıya gönderilmesine kızar. Kardeşi Kemal ile tartışırlar. Murat, Kemal'in eğitim almasını küçümser, bir işte çalışıp para kazanmanın daha akıllıca bir davranış olduğunu ileri sürer. Kemal kendini savunur. Baba, Murat'a çıkışarak tartışmayı kapatır. Diğer yandan Selim ise Murat'a destek vererek Fatma'nın çarşıya gitmesine karşı olduğunu söyler.

Memleket Kemal arkadaşı Ayla ile tiyatrodan çıkar. Ayla, kırsal kesimden göç edenlerden şikâyet eder. Göçmenlerin İstanbul'un dokusunu bozduğundan yakınır. Çekinen Kemal, memleketinin İstanbul olduğu yalanını söyler.

İş ve aşk Panoit'in karısı Despina ile ilişki yaşamaya başlayan Selim işini aksatır. Despina ile gizlice buluşurlar.

Yeni bir arkadaş Fatma, Mualla ile olan arkadaşlığını iletir. Ona ailesinin baskısından şikâyet eder. Mualla, Fatma'nın genç ve güzel olduğunu söyleyerek sinemaya davet eder. Fatma'ya makyaj yapar.

Yalan Kemal ve Ayla okul çıkışı yolda yürürlerken, Murat taksisi ile yanaşır. Murat ile tanışan Ayla, Kemal'in kendisine yalan söylediğini, aslen Maraş'lı olduğunu öğrenir. Bunun üzerine Ayla, Kemal'le tartışır.

Bir tanışma Murat, pavyonda çalışan Seval'den hoşlanır, birlikte evine giderler. Seval, pavyonda zorunlu olarak çalıştığını anlatır.

Yasak aşk Selim, Despina'ya onu sevdiğini söyler. Despina, bir çocuğu olduğunu ve kocasından vazgeçmek istemediğini söyleyerek ondan uzaklaşır.

Kira Tahir baba, tamirhanenin para kazandırmadığından, oğullarının ise kendisine yardım etmediğinden yakınır. Ev sahibi eve gelerek kiraya zam ister. Baba, dükkânı devredip hurda bir arabayı yenileyerek taksicilik yapmayı önerir. Böylece kazançlarını artırarak zenginleşeceklerini hayal ederler.

Kaçamak Fatma, ailesinden gizli olarak Mualla ile dışarıda daha fazla zaman geçirmeye başlar. Mualla, Fatma'yı arkadaşlarıyla tanıştırır.

Parti Fatma yine gizlice, Mualla ile bir partiye gider. Mualla onu partidekilerle tanıştırır. Fatma, partideki erkeklerin ilgisinden rahatsız olur. Erkekler, onun çekingen hali ile alay ederler. Mualla ve arkadaşları Fatma'ya ısrarla içki içirerek onu sarhoş ederler. Orhan, Fatma'yı arabasıyla evine bırakır. Murat, yolda onları görür.

Dayak Murat eve geldiğinde kız kardeşini döver. Babası Fatma'ya hem kızar hem de onu korur. Kemal kız kardeşini avutur, onu sakinleştirir.

Söz Fatma, Orhan ile görüşmeyi sürdürür. Onunla evlilik hayali kurar. Bir yandan da ağabeylerinden korkmaktadır. Orhan, evlenmek için aceleye gerek olmadığını söyler.

İstanbullu sevgili Murat, Seval'i çok sevmektedir. Onun İstanbul'lu değil Maraş'lı olduğunu öğrenir. Memleketlerinden hiç ayrılmamış olmayı diler Murat.

Taksi Baba, dışarıda Haybeci ile karşılaşır. Haybeci ile mevcut durumları hakkında konuşurlar. Haybeci, artık otopark kâhyalığı yapmakta, hala hayallerini ve iyimserliğini korumaktadır. Şakalaşırlar.

Kıskanmak Murat Seval'i diğer erkeklerden kıskanmaktadır. Murat, işini bırakarak İstanbul'dan gitmeyi ve evlenmeyi ister. Seval ise yaşamını değiştirmek ve gitmek istemez.

Kızgınlık Ayla, yalanından ötürü Kemal'e hala kızgındır. Kemal, kendini affettirmeye çalışır.

Haybeci Selim, yolda Haybeci ile karşılaşır. Haybeci, işini değiştirmiş daha kazançlı bir işle uğraşmaktadır. İşsizlikten yakınan Selim'e yanında iş teklif eder.

Sevgililer Orhan, Fatma'yı evine götürür. Burada birlikte olurlar.

Kaçak Murat, Selim ve Babası Fatma'yı davranışlarına dikkat etmesi için uyarırlar. Fatma evden kaçarak Orhan'ın evine gelir, ancak onun kendisini terk ettiğini öğrenir. Ağabeyleri korkudan eve dönemeyen Fatma'nın peşine düşerler.

Daha iyi bir hayat Kemal, Ayla'nın ailesi ile tanışır. Aileleri hakkında sohbet ederler. Kemal, hastalanan en küçük kardeşinin köyde otururlarken doktor yokluğundan ölümünü, daha iyi bir yaşam için İstanbul'a gelişlerini anlatır. Ayla'nın babası ile iç ve dış göç konusunu tartışırlar. Babası, Ayla'nın da mezun olunca yurtdışına gideceğinden bahseder. Kemal buna üzülür.

Teklif Kemal, Ayla'ya evlenme teklif eder. Ayla Amerika'ya gidebileceklerini söyler. Kemal ise ülkesinde kalmayı ister. Ayla ve Kemal, daha iyi bir hayat ve gelecek için ne yapmak gerektiği üzerine konuşurlar.

Kıskançlık Seval'i kıskanan Murat onunla tartışır ve onu döver.

Nişan Ayla ve Kemal nişanlanırlar. Kemal Ayla'yı ailesi ile tanıştıtır. Ailenin işleri iyi gitmediğinden taksi hurdaliğa satılır.

Takip Murat Seval'i takip eder. Seval'in Fatma ile buluştuğunu görür. Murat Selim'i arayarak Fatma'yı bulduğunu haber verir. Ayla ve Kemal Fatma için endişelenirler. Selim'i takip ederler.

Kovalamaca Murat ve Selim Fatma'nın girdiği apartman dairesini basarlar. Fatma kaçarak çatıya çıkar. Ağabeylerinin kıstırdığı dehşete düşmüş Fatma, panik içinde çatıdan atlayarak intihar eder. Kemal ve Ayla ona yardım edemezler. Selim, olanlardan Murat'ı suçlayarak onu döver.

Ağıt Evde Fatma'nın ailesi üzgündür. Annesi ağlar. Murat, memlekete geri dönmeyi ve orada mütevazı bir yaşam kurmayı önerir. Aile bu fikri benimser. Kemal okuluna devam edecektir.

Gidenler ve gelenler Ayla ve Kemal aileyi tren garında yolcularken Haybeci ile yine karşılaşır. Haybeci işlerini ilerletmiş, artık müteahhitliğe başlamıştır. Aile memlekete doğru yola çıkarken başka bir aile benzer hayallerle İstanbul'a gitmektedir.

Temalar

Umut Anlatının ana karakterleri daha iyi bir yaşam umudu ile memleketlerini terk ederek başka bir yere göç etmişlerdir. Bu umut teması filmde çeşitli sahnelerde dile getirilir.

Aile İstanbul'a geldiğinde korkuları olsa da son derece umutludur. Dört kardeş de ev sahibinin anlattıklarını dinlemeden evin penceresinden İstanbul'a umutla bakarlar. Köhne eve yerleştikleri ilk akşam, tüm aile birlikte hayaller kurarlar. İşlerini nasıl büyüteceklerini, nasıl zengin olacaklarını ev rahat edebileceklerini konuşurlar. Hayal kırıklığı gelmekte gecikmez. İlk darbeyi, devralacaklarını zannettikleri dükkânın satılık olmadığını ve dolandırıcılar tarafından kandırılarak paralarının alındığını öğrendiklerinde yaşarlar. Tahir Usta ellerinde kalan para ile iki büyük oğluyla birlikte mahalle arsında ufak bir tamirhane açmayı başarır. Dükkân işi başarısız olduğunda ise yeni bir umutla, eski bir arabayı tamir ederek çalıştırmayı planlarlar. Baba, filmin başındaki Haybeci gibi, "şu kahpe İstanbul'a şah olacağız şah" der. Oğlu Murat heyecanla düzeltir: "Kral!"

Hepsinin hayalleri ve buna ulaşma yolları farklıdır. Kemal, üniversitede tıp fakültesine girmeyi başarır. Doktor olmayı hayal etmektedir. Derslerine sıkı çalışarak hayallerine ulaşmaya çalışır. Ağabeyi Selim, Kemal'in evde sürekli okuması ile alay ederek, ona " bu dünyanın âlimi mi olacaksın" dediğinde, "Kim bilir belki olurum" diye cevap verir. Murat, Kemal'in hayallerini boş bulup, kendininkini daha akılcı görmektedir.

Ailenin küçük oğlu Kemal sevgilisi Ayla ile konuşurlarken, ona "İstanbul'a geldiğimizde hepimiz hayaller içindeydik, her tuttuğumuzun elimizde zahmetsizce altın olacağını sanıyorduk" der. Ayla ise rahat yaşamının, daha iyi bir hayatı ümit etmenin herkesin hakkı olduğunu söyler.

Hayal Kırıklığı Ailenin İstanbul'daki yaşamı hayal kırıklıkları ile doludur. Önce, istedikleri iş yerini kuramayıp geçim sıkıntısı içine düşerler. Büyük oğullar, Selim ve Murat oradan oraya savrularak

başka işlerde şanslarını denerler. Fatma güzel bir yaşam ve sevdiği adamla güzel bir gelecek hayal ederken kandırılır ve hiç istemediği bir duruma düşer. Yalnızca hayallerini değil, ailesini ve en sonunda da hayatını kaybeder. Anne, baba ve çocuklar olarak ailenin her bireyi bu hayal kırıklığını çeşitli şekillerde yaşar. İçlerinde hayallerine ulaşmada başarılı olabilen tek kişi küçük oğlan Kemal'dir. Tıp fakültesinde okur ve Ayla ile nişanlanır.

Göç Türkiye'de 1960'lı ve 1970'li yıllar sinemasının popüler teması göç burada da merkezi bir konuma sahiptir. Diğer yönetmenlerin çalışmalarında görüldüğü üzere, Refiğ de köyden kente büyük umutlarla göç eden ancak burada aradığını bulamayarak parçalanan bir ailenin öyküsünü ele almıştır. Öyküdeki ailenin parçalanmasının yanında diğer yandan, Haybeci gibi başarılı olan ve yükselen bir karakter de vardır.

Karakterler, zaman zaman kendi içlerinde de göç ve göçün getirdiği sorunları tartışır. Kemal, sevgilisi Ayla'nın ailesi ile tanıştığı sahnede hem kendi ailesinin göç hikâyesini anlatır hem de göçün son derece güncel ve evrensel bir mesele olduğuna dair bir tartışmaya girer. Kemal, insanların göç etmesindeki ana motivasyonun işsizlik ve yoksulluk gibi koşulların dayatması ile ortaya çıktığını iddia eder. Almanya'ya göç eden Türk işçilerini, Türkiye'de iş bulamadığı için Amerika'ya göç eden doktorları örnek gösterir. Öte yandan Ayla'nın babası ise onunla aynı fikirde değildir. Göçün yalnızca ekonomik sıkıntılardan kaynaklanmadığını, kendi oğulları gibi birçok kişinin de kariyerlerinde ilerlemek amaçlı yurtdışına göç ettiğini dile getirir.

Ezilen Kadın Tüm gün ev işleri ile uğraşan Fatma, ailesindeki erkekler tarafından sürekli azarlanmakta ve aşağılanmaktadır. Ağabeyleri ve babası onun fikrini ifade etmesine izin vermezler. Ailenin erkekleri Fatma'nın davranışlarına, giyimine, arkadaşlarına, hatta ne zaman nereye gideceğine kadar müdahale ederler. Baskı altındaki Fatma, bir türlü saygı ve kabul görmemekte, her davranışı sert bir biçimde eleştirilmektedir. İçlerinden bir tek Kemal Fatma'ya saygı duymakta ve onu yönetmeye çalışmamaktadır.

Ailenin diğer büyüğü olan anne de edilgen durumdadır. Kocasını ve oğulları tarafından kadının düşüncelerine değer verildiği ve saygı gördüğü söylenemez. Sık sık oğulları ve kocası tarafından azarlanır. Kızı Fatma'yı çok seven ve onun mutluluğunu isteyen anne, kızı ile olan iletişimini zaman zaman diğerlerinden gizlemek durumunda kalır. Kocasının işleri yolunda gitmediğinde yıllardır biriktirdikleri ile aldığı altınlarını kocasının yeni iş planı için ortaya koyar.

Başarı Film, ele aldığı aile çerçevesinde bir yandan İstanbul'a büyük umutlarla göç eden ancak başarısız olanları yansıtmaya karşın diğer yandan, Haybeci örneği ile başarılı olanları da göstermektedir. Başarının ölçütü, para kazanarak kentte tutunup sınıf atlamak olarak somutlaşır. Bunu "kral", "şah" ya da "padişah" olmak şeklinde ifade ederler. İstanbul, fethedilecek, zapt edilecek bir kale, düşman bir ülkedir. Filmin başlarında, vapurun güvertesinde, denizden şehre doğru baktıklarında, Haybeci küpeşteye yanaşarak İstanbul'a bir bakış atar. "Kral olacağım bu İstanbul'a kral" der. Diğerleri ona gülerler.

Ahlak sorunları Anlatı ahlaki çelişkileri de ortaya koymaktadır. Özellikle erkek karakterlerin ahlak konusundaki çelişki ve ikiyüzlülüklerini gözler önüne serilir. Her fırsatta namus ve ahlaktan bahseden tutucu ve geleneksel taşralı aile ortamında, namusunu korumak bahanesiyle kız kardeşlerini kontrol altında tutan erkekler, savundukları bu ahlak kurallarını kendileri için bağlayıcı görmezler. Selim, karşı dükkânın sahibinin karısını baştan çıkararak onunla yasak bir ilişkiye girer.

Murat, pavyonda tanıştığı ve sevgili olduğu kadının daha önceden aralarında bahsettikleri, "kötü yola" düşmüş dedikleri hemşerileri olduğunu sonradan fark eder. İronik bir biçimde, tanımadan önce hakkındaki türlü dedikoduları kız kardeşine örnek gösteren Murat, farkında olmadan bu kadına âşık olmuştur.

İki erkek kardeş, Selim ve Murat İstanbul'un ahlaksızlıklarla dolu, baştan çıkarıcı bir yer olduğunu dile getirip kız kardeşlerini baskı ve kontrol altında tutmaya çalışırken, büyük şehrin getirdiği yaşam biçimine ve ilişkilere son derece istekli bir biçimde katılırlar. Kız kardeşleri için koydukları kurallardan kendilerini muaf tutmakta bir sakınca görmezler.

Karakter Analizi

Murat Çabuk sinirlenen, hırslı, fırsatçı, macera peşinde, saygısız ve bağınaz biridir. Kendisini çevresindekilere üstün görür.

Hırslı Murat, hızlıca para kazanarak yükselmek amacındadır. Beklentilerini karşılamayan babasının tamirhanesini terk ederek şoförlüğe başlar. Selim'in de tanımladığı şekliyle, kısa zamanda bitirim bir taksi şoförü olur.

Kaba ve baskıcı Murat, çevresindekilere karşı kabadır, onların duygu ve düşüncelerine önem vermez. Çeşitli durumlarda annesi, babası, kardeşleri Kemal ve Fatma ile yaşadığı fikir ayrılıklarında onların tutumunu beğenmez ve eleştirir. Kız kardeşi Fatma ile sevgilisine dışarıda rastlayan Murat akşam evde Fatma'yı döver.

Tutucu Murat da ağabeyi Selim gibi tutucu bir kişiliktir. Kız kardeşi Fatma'yı kısıtlayarak kontrol altında tutmaya çalışır. Kardeşi Fatma evden kaçtığı anda ağabeyi Selim ile birlikte peşine düşer. Her fırsatta gelenek, ahlak gibi kavramlara değinir.

Aşık Murat, bir pavyonda çalışan Seval'e aşık olur. Kendisinin ve ailesinin benimsemiş olduğu ahlak kuralları ile çelişircesine, daha önceleri "kötü kadın" olarak nitelendirdiği türde bir kadına tutulmuştur. Seval ile kentten ayrılıp başka bir hayat kurmanın yolunu arar. Sevdiği kadın için İstanbul'da zengin olma hayallerinden vazgeçmeye razıdır. Evlenip birlikte sade bir yaşam kurmaya Seval'i ikna etmeye çalışır.

Selim Ailenin en büyük çocuğudur. Genellikle sessiz duran ve babasına göre davranışlarını belirleyen Selim, diğerleri gibi bağınaz ve baskıcı olmasına karşın diğer yandan ise çapkınlık peşindedir. Selim, babasının sağ koludur. Dükkânda babasının yanında çalışır.

İkiyüzlü Selim, karşı dükkânın sahibi olan adamın karısı ile gizli bir ilişki yaşamaya başlar. Kız kardeşini her türlü sosyal hayattan ve kadın-erkek ilişkisinden soyutlamaya çalışmak için baskılayan ve her fırsatta türlü sözde ahlak kuralları dayatan Selim, evli bir kadın ile ilişki kurarken kendisini kısıtlamaz.

Kemal Çalışkan, dürüst, mantıklı (rasyonel), ikna edici, akıllı, modern biridir. En belirgin özelliği diğerlerinden daha zeki olmasıdır.

Akıllı Ailenin diğer üyeleri İstanbul'da başarılı olmanın çok kolay olduğunu düşünürlerken buna şüphe ile yaklaşan tek kişi Kemal'dir. Kemal, bu serüvenin beraberinde büyük zorluklar da getireceğini tahmin etmektedir. Şehirdeki ilk günlerinde babası ve ağabeyleri ile sözde devir alacakları dükkâna gittiklerinde, ellerindeki para ile böyle büyük bir yer alınamayacağını anlar. Diğerleri ise onun bu akıl yürütmesine ehemmiyet vermezler. Kemal bunun gibi çeşitli konularda diğerlerinden daha akılcı ve isabetli tespitlerde bulunur. Diğer aile fertlerinin hayalciliği ile karşılaştırıldığında, bu onun en belirgin özelliğidir.

Medeni Ağabeylerinin kaba sabalığına karşın Kemal, gerek arkadaşları ve sevgilisi gerekse de ailesi ile olan ilişkilerinde medeni ve ölçülüdür. Diğerlerinin kadınlar karşısındaki hoyratlığına rağmen Kemal hem sevgilisi Ayla'ya hem de kız kardeşi Fatma'ya karşı nazik ve anlayışlıdır. Çevresindekilere değer verir.

Fatma Ailenin tek kızı olan Fatma, geleneksel kurallarla baskılanmış, Ürkek, pasif ancak diğer yandan yaşamı seven ve onu çalabildiğine yaşamak isteyen, acı çeken, aşık bir genç kızdır.

Yaşam dolu Fatma yaşamayı seven, gençliğinin ve yaşamın tadını çıkarmayı isteyen, yeni deneyimlere ve insanlara açık bir kişidir. Mahallede arkadaşlık kurduğu komşusu ile sinemaya, gezmeye ve partilere eğlenmeye gider. Tutucu ailesinden korkmasına karşın hayatını yaşamının yollarını arar.

Acı çeken Babası ve ağabeyleri tarafından sürekli baskı altında tutulan, azarlanan ve dövülen Fatma, ruhen ve bedenen acı çeker. Kendisine çizilen sınırlar içinde ve ailedeki erkeklerin uygun gördüğü şekilde yaşamaya dayatılan Fatma, filmin en mağdur ve mazlum karakteridir. Özellikle Murat ve Selim, kendilerinin özgürce ve hesap vermeden yaşamayı istedikleri hayatı Fatma'ya yasaklarlar.

Fatma ailesi içinde ve kendi evinde bir tutsaktır. Ağabeyi Murat'ın saldırgan tavırlarına karşın, diğer aile üyeleri onu korumazlar. Ona şefkat gösteren eğitilmiş kardeşi Kemal bile, onu teskin ederken Murat'ın davranışlarına katlanmasını önerir. Baskılar nedeniyle gizlice buluştuğu ve sevgisine inandığı adamı yeterince tanıyamayan Fatma, evlilik hayalleri ile kandırılır ve kısa süre sonra da terk edilir. Bu darbe Fatma'yı istemediği bir hayatı yaşamaya zorlar. Bir yandan da ağabeyleri tarafından cezalandırılmak istenen Fatma'nın acıları, kendi yok oluşuna kadar varır.

Tahir Ailenin reisi konumundaki Tahir, çalışkan, umutlu, ama diğer yandan gelenekçi ve otoriter bir kişidir.

Çalışkan Tahir, tamirhanesinde uzun saatler boyunca çalışır. Bildiği ve memleketinde yaptığı bir iş olmasına karşın, kendisine destek olmayan oğulları ve değişen koşullar nedeniyle İstanbul'da başarılı olamaz. Tamirhaneyi kapatmak zorunda kalınca ilerlemiş yaşına rağmen, eski bir aracı tamir ederek bu araçta şoförlük yapmaya başlar.

Otoriter Geleneksel bir aile yapısına sahip ailenin reisi olan Tahir, kararları kendisi alırken aile üyelerinden itaat ve destek bekler. Oğulları ve kızı onun otoritesini sarsıtıklarında onları uyarır. Selim ve Murat, Fatma'yı cezalandırmaya kalkıştıklarında, onlara, bunu yalnızca kendisini yapabileceğini söyleyerek önce kendi davranışlarına bakmalarına söyler. Kaygısı kızını koruyup kollamaktan çok, kendi otoritesinin sarsılmasına engel olmaya yöneliktir. Aynı şekilde, finale doğru kızı Fatma evden kaçtığıında, oğullarına onun cezasını kendisinin vereceğini, bu nedenle ona zarar vermemelerini tembihler.

Haybeci Kente beş parasız gelen; ancak buradaki fırsatları değerlendirerek yükselen kurnaz, becerikli ve azimli bir adamdır. İstanbul'a cebinde tek kuruş olmadan, hatta trene de kaçak binerek gelen, kimsesiz biri olan bu adama haybeci adını takmışlardır.

Azimli Murat taksicilik yaparken Haybeci ile karşılaşır. Haybeci'nin hamallık yaptığını görünce alay ederek ona, İstanbul'a kral olma hayalini hatırlatır. Haybeci, basamakları birer birer, sabırla çıkacağını anlatır. Murat buna inanmış görünmez. Buna karşın Haybeci yine de durumundan memnun görünmektedir. Otopark kâhyalığı yaparken karşılaştığı Tahir onun durumu ile alay ettiğinde ona "Ben hamallıktan otopark kâhyalığına yükseldim. Senin gibi tamircilikten dolmuş şoförlüğüne düşmedim" der.

Haybeci, anlatı boyunca, basamak basamak toplumsal ve ekonomik konumunu yukarılara taşır. Aile üyeleri ile her karşılaşmasında bir öncekinden daha iyi bir durumdadır. Haybeci, İstanbul'a geldiğindeki hayallere –Kemal ile birlikte- en fazla yaklaşan karakterdir.

Aile Haydarpaşa Garı'ndan İstanbul'a ayak basar.

Filmin ana karakterleri vapurda İstanbul'u umutla seyredeler.

Fatma sevgilisi ile

Fatma erkek kardeşlerinden kurtulmaya çalışır.

Selim tamirhanede